

AKADEMSKO PISANJE

Dr Jelena Mićević Karanović

Mr Srbislava Pavlov

OSTALI STANDARDI PISANJA STRUČNIH I NAUČNIH RADOVA

- ▶ Akademske discipline imaju različite načine navođenja citata, te koriste različite *stilove*. Svi stilovi zahtevaju iste osnovne informacije, ali je redosled tih informacija različit (*Why Are there Different Citation Styles?*, n.d.). U akademskom pisanju koriste se, pored APA stila i drugi stilovi pisanja poput Čikago, Harvardskog, MLA, Vankuverskog, Oksfordskog stila i drugih

ČIKAGO STIL

- ▶ Čikago stil je nastao kao uputstvo za citiranje na Univerzitetu u Čikagu kao stil sa preciznim uputstvima za korišćenje literature, dela na stranim jezicima i indeksa. Prvo izdanje izašlo je 1906. godine (Kundačina I Bandur, 2007; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov i Pavlov, 2019).
- ▶ Ovaj stil navođenja literature karakteriše upotreba fusnota koje na dnu stranice daju informacije o izvoru koji je korišćen. Glavne prednosti korišćenja fusnote su jednostavnost i preciznost. Primena fusnota umesto informacija o izvoru u zagradi omogućava čitaocu da se usredsredi na tekst umesto da ga publikacija odvraća od informacija o tim dokazima. Navedene fusnote mogu se konsultovati ukoliko neko želi da pronađe korišćeni izvor radi daljeg istraživanja. Ovaj stil je veoma fleksibilan i nudi mogućnost nekoliko različitih formata, pa čak dopušta i mešanje formata, pod uslovom da je jasan i dosledan.

- ▶ Iako se ovaj stil pretežno koristi u istorijskim istraživanjima i radovima, dati su posebni kriterijumi za prirodne i humanističke nauke, te ovde razlikujemo dva sistema dokumentovanja:
  - ▶ *humanistički stil* ili *sistem beleški i bibliografije*
  - ▶ *autor-datum stil*

- ▶ *Humanistički stil* je prilagođen humanističkim naukama, a posebno se koristi u radovima iz književnosti, istorije i umetnosti. Prezentuje bibliografske informacije u napomenama i često u bibliografiji.
- ▶ *Autor-datum stil* mnogo je precizniji, a koristi se za prirodne i društvene nauke. Izvori se kratko citiraju u tekstu, uobičajeno u zagradama, na osnovu prezimena autora i datuma publikovanja. Svi izvori navedeni u otvorenom tekstu u zagradama detaljno se dokumentuju na listi referenci na kraju rada.

- ▶ *Navođenje knjige jednog autora prema Čikago stilu*
- ▶ Primer (forma humanističkog stila):

Potrebe u sferi obrazovanja ili „obrazovne potrebe“ nisu dovoljno razjašnjene u pedagogiji i socijalnim naukama. „Sasvim je izvesno, međutim, da je utvrđivanje kriterijuma za klasifikaciju bitna pretpostavka oblikovanja strukture ljudskih i obrazovnih potreba, što je našlo svoj odraz i u delu savremene sociološke, psihološke i andragoške literature“¹.

---

¹Radivoje Kulić, Sadržaji rada i obrazovanje (Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, 1997), 91. (ibidem).

- ▶ U bibliografiji
- ▶ Primer:

Mićević Karanović, Jelena. Dete u pojedinim teorijama i učenjima. Kikinda: Istorijsko-zavičajno društvo „Kinda“, 2005.

- ▶ Primer (stil autor-datum):
- ▶ U osnovi inicijativa za kurikularnim reformama mogu biti potrebe za boljim uspehom učenika u određenim, sržnim predmetima, jačim akademskim programom, za posebnim programima za decu sa smetnjama u razvoju (Marsh 1994, 239).
- ▶ Bibliografija:

Mićević Karanović, Jelena. 2005. Šta je društvena tolerancija. Kikinda: Istorijsko-zavičajno društvo „Kinda“.

- ▶ Navođenje poglavlja ili drugih delova knjige prema Čikago stilu
- ▶ Primer (*humanistički stil*)

o represiji Frojd piše: „Jedna od promjena koje mogu da zadese nagoni impuls jeste kad se ovaj suoči sa otporima koji nastoje da ga onesposobe.“

---

¹Sigmund Frojd, „Odbrambeni mehanizam“, u knjizi Teorije u društvu II, priredio Dragoljub Mićunović (Beograd: Vuk Karadžić, 1969), 769. (ibidem, str. 110).

▶ U popisu literature:

▶ Primer:

Frojd, Sigmund. „Odbrambeni mehanizmi.“ u knjizi Teorije o društvu II, priredio Dragoljub Mićunović, 769-777. Beograd: Vuk Karadžić, 1969.

▶ Primer (*autor-datum stil*):

(Frojd 1969, 769)

▶ U popisu reference:

Primer:

Frojd, Sigmund. 1969. „Odbrambeni mehanizmi.“ u knjizi *Teorije o društvu II*, priredio Dragoljub Mićunović, 769-777. Beograd: Vuk Karadžić.

- ▶ Navođenje radova objavljenih u časopisima prema Čikago stilu
- ▶ Primer (*humanistički stil*)

„Ali, takođe primenom posebnih motoričkih vežbi u svim usmerenim aktivnostima u predškolskim ustanovama počev od ranih uzrasta, očekuje se da će doprineti kognitivnoj efikasnosti i razvijanju bioloških mogućnosti dece u organizovanom vaspitno-obrazovnom sistemu.“¹

---

¹Angela Mesaroš Živkov, „Odnos psihomotorike i formiranja elementarnih matematičkih pojmova predškolske dece“, *Vaspitanje i obrazovanje* br. 3-4 (2017): 161.

U popisu literature:

Mesaroš Živkov, Angela. „Odnos psihomotorike i formiranja elementarnih matematičkih pojmova predškolske dece“, *Vaspitanje i obrazovanje* br. 3-4 (2017): 153-163.

- ▶ Primer (*autor-datum* stil)
- ▶ (Mesaroš Živkov 2017, 161)

- ▶ Popis literature:

Mesaroš Živkov, Angela. 2017. Odnos psihomotorike i formiranja elementarnih matematičkih pojmova predškolske dece. *Vaspitanje i obrazovanje* br. 3-4: 153-163.

- ▶ Ostale primere videti u knjizi: Mićević Karanović, J, Mesaroš Živkov, A. i Pavlov, S. (2019). *Akademsko pisanje: teorijske osnove za studente studijskog programa Strukovni masetre vaspitač. Kikinda: VŠSSOV.*

TURABIAN STIL CITIRANJA

Turabian stil predstavljen je prvi put u priručniku *Vodič za pisce završnih radova, teza i disertacija (A manual for writers of term papers, theses and dissertation)* autorke Kejt Turabian (Kate L. Turabian) koji je izašao 1996. godine. Izvori se mogu navoditi na dva načina:

- ▶ stil beleške i bibliografija (ili samo beleške) i
  - ▶ autor-datum, odnosno bibliografski i reference stil
- ▶ Ovaj stil smatra se specijalizovanim ogrankom Čikago stila i koristi se u pisanju stručnih i naučnih radova na američkim univerzitetima

- ▶ Primere videti u knjizi: Mićević Karanović, J, Mesaroš Živkov, A. i Pavlov, S. (2019). *Akademsko pisanje: teorijske osnove za studente studijskog programa Strukovni masetre vaspitač. Kikinda: VŠSSOV.*

MLA STIL CITIRANJA

- ▶ MLA stil nastao je 1977, a usavršen je 1985. godine (MLA, 2010; prema: Suzić, 2012) kada je izašao *Priručnik Američke asocijacije za savremeni jezik* (Modern Language Association of America). *Priručnik za pripremanje seminarskih radova* namenjen je učenicima srednjih škola i studentima dodiplomskih studija, a *Priručnik i vodič za naučnu publicistiku* namenjen je postdiplomcima i naučnicima različitih profila. Ovaj stil široko se koristi u SAD, Kanadi i još nekim zemljama. Pogodan je za studente engleskog i ostalih savremenih jezika jer omogućava kvalitetno citiranje i navođenje izvora.
- ▶ Primere videti u knjizi: Mićević Karanović, J, Mesaroš Živkov, A. i Pavlov, S. (2019). *Akademsko pisanje: teorijske osnove za studente studijskog programa Strukovni masetre vaspitač*. Kikinda: VŠSSOV.

VANKUVERSKI STIL CITIRANJA

- ▶ Vankuverski stil citiranja dobio je naziv po kanadskom gradu Vankuveru gde je objavljena prva verzija priručnika *Jedinstveni zahtevi za rukopise namenjene objavljivanju u biomedicinskim časopisima* (Kundačina i Bađur, 2007; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov I Pavlov, 2019). Ovaj stil se koristi u biomedicinskim naukama, a nastao je na osnovu pravila koja je ustanovio *Međunarodni komitet izdavača medicinskih časopisa* (International Committee of Medical Journal Editors) (Suzić, 2012). Karakteriše ga odeljak *Reference* na kraju poglavlja ili kraju dela, a koji se formira po redosledu pojavljivanja izvora u tekstu ili pri dnu stranice ili na kraju rada (Kundačina i Bađur, 2007; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov I Pavlov, 2019). Dakle, popis referenci nije alfabetski, nego se jedinice ili izvori ređaju onim redosledom kojim se pojavljuju u tekstu. Referenca je vezana za broj, a ne za redosled u alfabetu, te ovo stvara određene probleme pri traženju izvora (Suzić, 2012; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov I Pavlov, 2019). Kundačina i Bađur (2007) ističu da se ovaj stil citiranja naziva još i numeričkim.

- ▶ Vankuverski stil citiranja pojavljuje se u dva oblika. Prvi oblik je kada se u otvorenom tekstu, uz ime i prezime autora izvora, navodi redni broj u uglastoj ili maloj zagradi i koji označava izvor, i nakon toga se navodi citat (Kundačina i Bandur, 2007; Suzić, 2012; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov I Pavlov, 2019). Ako se pojedinačni dokument citira više puta, svi kasniji citati dobijaju posebne redne brojeve (Kundačina i Bandur, 2007; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov I Pavlov, 2019).
- ▶ Primere videti u knjizi: Mićević Karanović, J, Mesaroš Živkov, A. i Pavlov, S. (2019). *Akademsko pisanje: teorijske osnove za studente studijskog programa Strukovni masetre vaspitač. Kikinda: VŠSSOV.*

HARVARDSKI STIL CITIRANJA

- ▶ Harvardski stil citiranja zahteva da se u delu *Literatura* reference ređaju po alfabetskom redosledu prezimena autora, te se ovaj stil naziva i alfabetskim stilom. Godina izdanja se navodi u zagradi iza prezimena i inicijala imena, a stranice na kojima se nalazi pišu se bez skraćenice „str.“ (Kunačina i Bandur, 2007; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov i Pavlov, 2019)

- **Primer:**

- ▶ Primer:

Kako Mićević Karanović (2005: 32) navodi... ili ukoliko ima više strana

Kako Mićević Karanović navodi (2005: 32-35)...

ILI

... (Mićević Karanović 2005: 32)

► U popisu referenci:

Mićević Karanović, J. (2005): Šta je društvena tolerancija, Kikinda, Istorijsko-zavičajno društvo „Kinda“.

- ▶ Ostale primere videti u knjizi: Mićević Karanović, J, Mesaroš Živkov, A. i Pavlov, S. (2019). *Akademsko pisanje: teorijske osnove za studente studijskog programa Strukovni masetre vaspitač. Kikinda: VŠSSOV.*

MODIFIKOVANI STIL CITIRANJA

- ▶ Ovaj stil citiranja nastao je po uzoru na Harvardski stil. U otvorenom tekstu se, u zagradi, navodi autor, godina izdanja i citirana strana, dok se potpuni podaci o izvoru daju u odeljku *Literatura*. U popisu referenci, reference su poredane alfabetskim redosledom. Pogodan je za društvene i humanističke nauke i primenjuje se od šezdesetih godina prošlog veka (Kundačina i Bandur, 2007; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov i Pavlov, 2019).

► Primer:

„...mogli bismo odrediti...ličnost kao jedinstvenu organizaciju osobina, koja se formira uzajamnim delovanjem organizma i socijalne sredine“ (Rot, 1963: 7) .

ABECEDNO-NUMERIČKI STIL

- ▶ *Abecedno-numerički stil* je kombinacija Hardvarskog i Vankuverskog stila citiranja. Radovi koji se navode u *Literaturi* ili u delu *Reference* ređaju se abecednim redom po prezimenu autora što olakšava prolaženje podataka o citatima. Brojevi sa liste literature pripisuju se citatima u tekstu, napisani u zagradama, bez obzira na redosled pojavljivanja. Mana ovog stila se ogleda u tome što se ne uočava odmah ko je autor citata, a to se može izbeći tako što se u najavi citata navede prezime autora, ispred ili iza zgrade i godina izdanja, ili jedno ili drugo, a zatim navede broj u zagradi (Kundačina i Bandur, 2007; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov i Pavlov, 2019
- ▶).

OKSFORDSKI STIL CITIRANJA

- ▶ *Oksfordski stil citiranja* predstavlja stariji sistem upućivanja na korišćene izvore i koristi fusnote. Pretežno se primenjuje u humanističkim naukama - filozofiji i teologiji. Po njemu se na kraju citata stavlja oznaka u vidu broja. Prvo upućivanje na neko delo se sastoji od ispisivanja svih bibliografskih podataka o tom delu, dok se pri sledećem navođenju piše samo autorovo prezime. Pozivanje na isto delo je u obliku skraćenog naziva, navodi se broj stranice ili neka od standardnih skraćenica. Imena se najčešće pišu italikom, a nazivi članaka i časopisa se stavljaju pod navodnike. Dobra strana ovog stila navođenja ogleda se u preglednosti korišćenih izvora, a mana je u neekonomičnosti prostora (Kundačina i Bandur, 2007; prema: Mićević Karanović, Mesaroš Živkov i Pavlov, 2019).

ZADACI ZA VEŽBU:

- ▶ Koristeći se tekstom iz udžbenika *Akademsko pisanje teorijske osnove za studente studijskog programa Strukovni master vaspitač*, odgovorite na postavljena pitanja i rešite sledeće zadatke u praktikumu *Akademsko pisanje: vežbe za studente studijskog programa Strukovni vaspitač* pod brojem 8,

Literatura:

Mićević Karanović, J, Mesaroš Živkov, A. i Pavlov, S. (2019). *Akademsko pisanje: teorijske osnove za studente studijskog programa Strukovni masetre vaspitač. Kikinda: VŠSSOV.*